

Sommeren 2009

Dyrenes Velferd

Nummer 1/2009

Mira

Leo

Stiftelsen DYRENES VELFERD

Postboks 07 Alna, 0623 Oslo
Hellerud Gårdsvei 28, 0671 Oslo.

Telefon: 22 26 99 41
e-post: webmaster@dyrenes-velferd.no
Hjemmeside: www.dyrenes-velferd.no
Bankgiro 7877 05 97152
Org.nr.: 979741596

Styre:

Liv Rose-Walderhaug, formann
Odd Narve Johansen, styremedlem (daglig leder)
Kåre Knutsen
Grete Glasø-Olsen og Grete Wiens, varamedlemmer

Støttemedlemmer:

Individuelt medlemskap: kr 200 pr. år
Familiemedlemskap: kr 300 pr. år
Fjernadopsjon: 50 kr/mån per katt

Redaksjon og ansvarlig utgiver:

Styret

Grafisk design:

Bema

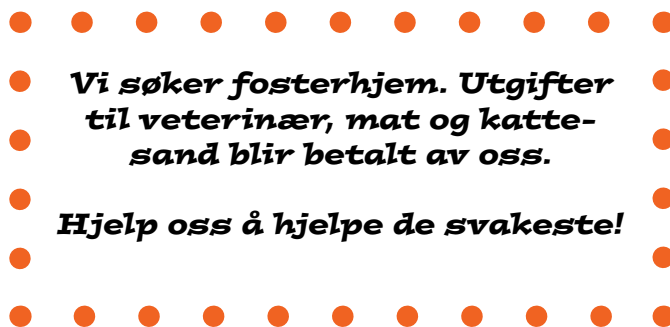
Trykk:

Digital Copy Studio

Medlemsblad: utkommer ca 2 ggr per år

Giro for medlemskap vedlegges bladet. Hvis du allerede har betalt medlemskap, kan giroen benyttes til gave eller fjernadopsjon.

Ditt bidrag som støttemedlem er helt nødvendig for vårt videre arbeid. Kanskje kan et medlemskap i Dyrenes Velferd være en fin gave til venner og barnebarn.

Adresseendring

Husk å sende adresseendring til oss når du flytter!

Forord

Sommeren er kommet til glede for både to- og firbente venner.

DV fortsetter sitt arbeide for hjemløse katter, til tross for alle motganger. Myndighetene kan drepe katter til stor sorg for oss som elsker dem, men den levende innebygde forelskelsen vi katte-elskere har til våre venner kan de ikke ta fra oss. For mange er pusen et fullverdig familiemedlem som våre egne barn.

DV er et nettverk av medlemmer hvor de aller fleste har egne katter og de som av forskjellige grunner ikke selv kan ha husdyr, stiller opp som adoptivforeldre og bidragsyttere slik at de mest vanskeligstilte får et meningsfylt liv.

I vårt sommerblad vil vi fokusere på dyrevelferd. Hvordan står det egentlig til med dyrevelferden i Norge? Vi har en ny dyrevernlov på trappene og det er Stortingsvalg til høsten. Først ser vi litt på hvordan de norske myndighetene håndterer den gamle dyrevernloven og så ser vi litt på hvordan våre politiske partier tenker i forbindelse med den nye loven. Og hva med dyrevernbevegelsens innsats?

Vi takker på vegne av kattene alle våre store som små bidragsyttere. Alle vet at det koster å gi nødvendig omsorg til disse små som ellers ville gått til grunne. Nå kan vi også bidra gjennom Norsk Tippings såkalte ”grasrotandel” der 5% av spillemidlene gis til godkjente frivillige organisasjoner. Se mer om dette inne i bladet.

Jeg avslutter med de sanne ordene som står skrevet på min holder for kaffefilter på kjøkkenet: ”En katt gjør et hus til et hjem og er det perfekte selskap når du bare har lyst til å krølle deg opp i stolen med en god bok og en kopp kaffe”.

GOD SOMMER !

Odd Narve

**Takk til
adopsjonsforeldrene
som trofast støtter oss**

**Og, takk til alle som
fortsetter å betale sitt
medlemskap**

**Takk for alle store og små gaver
som kommer inn**

Dyrevelferden i Norge i dag

“Vårt syn på dyr og måten vi behandler våre dyr på, avspeiler på mange måter et samfunns sivilisasjonsnivå”.

Norske myndigheter uttaler ofte at Norge er et av de land som har den beste dyrevelferden i hele verden. Hva myndighetene legger i ordet ”dyrevelferd” er meget subjektivt. Hvis man går til moralfilosofien så betegner dyrerettigheter en bestemt etikk og dyreverm/ dyrevelferd en annen. De to begrepene representerer helt uforenlige synspunkter på hva som er god etisk behandling av dyr. La oss se litt nærmere på hvordan våre myndigheter definerer begrepet dyrevelferd i dag og hvordan dyrenes velferd blir ivaretatt.

Mattilsynet legger til grunn at dyr har både egenverdi og nytteverdi. Dette er to hensyn som er i skarp konflikt med hverandre. Egentlig en selvmotsigelse. Hvis et dyr slaktes for å bli mat, dvs en nytteverdi for oss mennesker, så blir jo dyrets egenverdi borte. Standpunktet er altså bare en floskel, som antageligvis er til for å berolige dyrevenner. Men i praksis burde jo alle gjennomskue dette ganske fort, når vi ser hvordan myndigheten tillater dyremishandling i ly av regler og forskrifter. Vi kan bare gå til burhøner, pelsdyroppdrett etc. Mattilsynets s.k. dyrevernarbeid preges videre av manglende kompetanse i etologi og ensidig fokusering på hygiene. Det som verre er, for å være så kostnads-effektive som mulig, er avlaving den eneste hjelpen et dyr kan få fra Mattilsynet.

Dyrevernsnemndene er oppnevnt av Mattilsynets regionkontor. Som regel er det vanlige mennesker med interesse for dyr og dyrehold som søker hit. Mange av disse ildsjelene har imidlertid trukket seg fra sine verv pga Mattilsynets holdning til dyreverm og mangelen på ressurser. Formålsparagrafen i retningslinjene er følgende: ”Retningslinjene skal bidra til at dyrevernsnemndene utøver myndighet etter dyrevernloven på en god, enhetlig og kostnadseffektiv måte.” Det er langt frem til at både Mattilsynet og Dyrevernsnemndene kan utøve sin myndighet på en enhetlig måte. Det er helt avhengig av hvilke personer man kommer i kontakt med. Kostnadseffektiviteten har vi nevnt tidligere, den betyr bare dødshjelp for dyrene. Mattilsynet har også laget regler som gjør at Dyrevernsnemndene ikke kan hjelpe de hjemløse dyrene, men bare gripe inn i forhold hvor dyret har en eier. Derfor kan vi konstatere at de hjemløse ikke har noe vern i dag.

Politiets syn på dyrevelferd kommer til uttrykk i alle de saker som henlegges og ikke blir etterforsket. Hen-

leggelsesprosenten er på over 80% ifølge statistikken. Uttalelsen fra en lensmann om at ”ingen anmeldelser for brudd på dyrevernloven vil bli fulgt opp”, viser med all tydelighet at individuelle holdninger overstyrer lover og regler.

Vi skal trekke frem et av de grusomme eksemplene på politiets unnfallenhet: De mente at det ikke var grunn til å undersøke om Trønderkylling hadde gjort noe straffbart, da de lot ca 1000 ubedøvede kyllinger gå levende i skåldemaskinen. Som en kontrast kan vi huske på den støtten de ga Sigrid Engeland og Mattilsynet ved avlavingen av våre katter den 11. september 2007. Da hadde man ressurser til å avse 4 politifolk til oppgaven.

Domstolenes reaksjoner på dyremishandling, i de få tilfeller hvor sakene tas opp, er milde. Oftest bøter eller korte betingede fengselsdommer. Iflg NOAH er ingen i Norge noensinne idømt lovens strengeste straff for dyremishandling, selv ikke for de mest ekstreme overgrep mot dyr. Svært få personer er idømt ubetinget fengsel eller blitt fradømt retten til dyrehold på livstid, selv etter å ha sultet i hjel alle sine dyr eller mishandlet sine familiedyr til døde. Den nye dyrevelferdsloven slår fast at dyr har egenverdi. Men hva hjelper det så lenge rettssystemet ikke engang beskytter dyrene mot ulovlig mishandling.

Et eksempel: å mishandle en katt til døde gav 14 dagers betinget fengsel, mens proforma ekteskap gav dobbelt så lang og ubetinget fengselsstraff, samt kr 80 000 i bot.

Kanskje burde politiet og rettsvesenet se dyremishandling fra en annen synsvinkel. Forskning har vist at dyremishandling og barnemishandling ofte forekommer i de samme familier. Videre har man funnet at 75% av aggressive kriminelle hadde et mønster av alvorlig dyremishandling som bakgrunn. Det er en tydelig sammenheng med vold mot mennesker og vold mot dyr. Hvis vi skal få et bedre og tryggere samfunn, må mishandling av dyr anerkjennes og straffes som en alvorlig forbrytelse i seg selv.

Lovverket definerer dyr som ting og ting har ikke rettigheter. En ting er et objekt og ikke et subjekt. Den rettslige konsekvensen er at dyr ikke kan ha status som rettssubjekt, noe som innebærer at de heller ikke har evne til å inneha rettigheter (rettsevne/partsevne). Dyr vurderes dermed i utgangspunktet ikke som følende individer, men som gjenstander.

I dyrevernsloven legges til grunn at dyr har visse egne interesser, men ikke at de er rettssubjekter med rettigheter. Det skal tas hensyn til dyrs fysiske og mentale behov ut fra deres egenart og dyrs evne til å ha positive og negative opplevelser. Det betyr at dyr innrømmes visse interesser og evner som ting helt klart ikke har.

Jussprofessor Jo Hov har pekt på den manglende logikken og bl.a. sagt at den viktigste grunnen til å vurdere dyr som noe annet enn ting, er at de har en mengde egenskaper som ting mangler. Som sansende organismer bør de derfor etter hans mening anses som rettssubjekter etter dyrevernsloven. Som en konsekvens av dette ville eksempelvis dyr få prosessuelle rettigheter, f.eks rett til å få oppnevnt verger som kan ivareta dyrets interesse i

klagesaker i forvaltningen og saker som kommer opp for domstolene.

Det kan synes som om veien er lang frem til at vi får lovfestet dyrs rett til liv eller interesse for ikke å bli utsatt for grusom behandling. Dyrenes interesser står stort sett i motsetning til menneskelige interesser og har derfor måttet vike. Mange menneskers oppfatning av hvilke moralske forpliktelser vi har overfor dyr, er hovedsakelig knyttet til hvilken nytte vi som mennesker kan gjøre oss av den enkelte art eller det enkelte individ. Dette gjenspeiler seg også i den nye Dyrevelferdsloven, som iflg manges mening til og med svekker dyrs rettssvern på flere punkter.

Den nye Dyrevelferdsloven

Merknader til innstillingen fra Næringskomitéen

Hvor står våre politiske partier når det gjelder dyreverns og dyrevelferd? Det er vanligvis ikke et tema i valgkampene. Næringskomitéen på Stortinget har behandlet forslaget til ny Dyrevernslov og kommet med en Innstilling som nå er behandlet av både Odelsting og Lagting. For å få et lite innblikk i hvordan representantene tenker publiserer vi fra komitéens merknader. Linken til publikasjonen er: <http://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Innstillinger/Odelstinget/2008-2009/inn-200809-056/2/>. Det første vi legger merke til er at navnet ikke lenger er Dyrevernsloven, men Dyrevelferdsloven. Pga plassmangel har vi måttet utelate en god del uttalelser fra Høyre og Senterpartiet som har med rovdyrpolitikken å gjøre.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP):

”I Norge tror jeg de aller fleste er helt enige om at vi skal ha et sterkt dyreverns. De som omgås dyr og eier dyr, enten det er som profesjonelle innenfor landbruk, annen type husdyrhold eller innenfor kjæledyrholdet, er av den oppfatningen at dyr skal behandles på en god og verdig måte. Denne nye dyrevelferdsloven vil bidra til det. Loven har også fått navnet dyrevelferdslov i forhold til dyrevernslov tidligere. Det forsterker synspunktene om at vi ønsker en sterkere fokusering på dyrevelferd.

Formålet med loven er at loven skal fremme en god dyrevelferd og respekt for dyr. Vi som mennesker skal ha stor respekt for og behandle andre levende vesener her på jorda med den respekt og verdighet som de også fortjener. Det skal ikke hindre at vi kan benytte dyr til den nytten som også menneskene har, f.eks. innenfor jordbruket, for å skaffe oss den maten vi trenger.

Norge skal være ledende i verden innenfor dyreverns. Da er det naturlig at vi stiller stadig strengere krav, basert på den nye kunnskapen som vi har, til de av oss som skal omgås dyr og holde dyr, enten det er som privatpersoner eller innenfor næringsvirksomhet.

Like fullt har det vært noen stridstemaer under behandlingen av denne saken. Jeg skal ta noen av dem med

en gang. Det kanskje største spørsmålet i denne saken er spørsmålet om dyrs egenverdi. Regjeringen hadde i høringsforslaget, som de sendte ut før de sendte proposisjonen til Stortinget, en setning i § 3 om dyrs egenverdi. Den lød:

Dyr har en egenverdi uavhengig av den nytteverdien de måtte ha for mennesker.

Det ble et betydelig påtrykk under komitéens behandling av saken for at begrepet ”dyrs egenverdi” skulle tas inn i lovteksten igjen fordi det ville gi dyr en sterkere rettslig stilling enn hva loven ville gi uten at dette uttrykket var med. Et flertall i komitéen, unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, har tatt med dette begrepet og den setningen som da ble tatt ut etter departementets høringsrunde.

Nå er det slik at jeg tror at alle partier mener at dyr skal ha en egenverdi, og at vi bl.a. skal behandle dyr med en stor grad av respekt. Som saksordfører har jeg under sakens behandling hatt problemer med å få definert hvilken endring det vil bli for dyrs velferd når begrepet ”egenverdi” blir tatt med i lovteksten. Jeg tror at de som skal fortolke denne loven, det være seg forvaltningen eller rettssystemet, vil få en betydelig utfordring med å få definert dette begrepet. Flertallet har i sine merknader

skrevet at begrepet "egenverdi" ikke skal få noen betydning for slik vi kjenner dyreholdet i dag. Da vil jeg spørre: Hva er poenget med å ta med et slikt begrep dersom det ikke skal bidra til en betydelig bedring av dyrs rettsstilling? Da er spørsmålet: Hvilke konsekvenser vil dette få for det alminnelige dyreholdet? Vil det medføre noen innstramminger for dem som i dag holder dyr innenfor landbruket, innenfor fiskerinæringen eller innenfor kjæledyrholdet? Vil dette medføre at dyr blir definert som noe annet enn "ting"? I norsk rett fram til i dag er dyr å anse som "ting" i rettslig forstand.

Som sakens ordfører har jeg sendt et spørsmål til statsråd Lars Peder Brekk om dette. Han skriver følgende:

"Det vil ikke ha noen dyrevelferdsmessige konsekvenser å ta inn begrepet egenverdi i lovteksten. Som nevnt vil begrepet kun ha en symbolverdi og ikke i seg selv bidra til bedre dyrevelferd."

Loven inneholder også en paragraf om hjelpeplikt, at den som påtreffer dyr som har behov for hjelp, skal bidra til å hjelpe dyret eller umiddelbart varsle. Det er da også en paragraf om en varslingsplikt.

Det har også vært debatt om dette med kompetanse hos dyreeier, og vi har hatt en debatt nå i vinter om man skulle stille krav til bønder som har god erfaring med å holde dyr, og også folk som har agronomutdanning, om at de skal pålegges ekstra kursing når det gjelder dyrehold. Her sier komiteen at agronomutdanning skal være tilstrekkelig utdanning i forhold til dette. Men flertallet sier at man også skal kunne kreve annen type kurs.

Det har vært en debatt om merking. Komiteen ønsker å få utredet en obligatorisk merking av katter og hunder.

Til rovdyr: I originalteksten ble det tatt inn et forslag om at dyreeier har plikt til å verne buskapen sin mot rovdyr. Dette er fjernet under behandlingen, og det er positivt. Når Mattilsynet pålegger beitenekt for bønder som er helt avhengig av å bruke sin utmark, gir dette en uholdbar tilstand i Bygde-Norge. Da har jeg ikke fått kommet gjennom alt jeg skulle si. Loven vil i hvert fall styrke dyrevernet i Norge betydelig, og jeg tar opp de forslag som Fremskrittspartiet står som forslagsstiller til."

Arne L. Haugen (A):

"Vi skal i dag vedta en ny dyrevelferdslov som legger til rette for at Norge også i framtiden skal være et land som er ledende på dyrevelferdsområdet. Jeg vil si at det er veldig positivt at det er bred enighet om hovedlinjene i dette. Det er så mange fine sammenfallende merknader i denne saken at det faktisk burde vært satt melodi til dem. I loven skjerper vi kravene til dyrevelferd ytterligere, bl.a. ved å fokusere på hvor viktig det er med god kompetanse hos dyreeiere. Det er svært viktig at

dyr behandles godt, og at de skal avlives på en forsvarlig måte når det er nødvendig. Som det framgår, har det også heldigvis vært en svært positiv utvikling i folks oppfatning på dette området i de årene som har gått siden den forrige dyrevernsloven kom i 1974.

I lovforslaget fra Regjeringen lå anerkjennelse av dyrs egenverdi som en vesentlig premiss. Dyr har ikke bare en nytteverdi for oss mennesker, men også en egenverdi. Siden det ikke fremgikk eksplisitt av lovteksten, fant flertallet i komiteen det hensiktsmessig å ta det inn i lovteksten, slik at det ikke kan misforstås. Jeg vil ikke utdype det nærmere nå, men bare vise til statsrådets brev som saksordføreren omtalte.

Fra tid til annen blir vi kjent med dyretragedier der dyr er funnet døde eller døende som følge av manglende føring og stell. Det må i størst mulig grad forhindres. Slike saker er ofte sammensatt av både helserelaterte og sosiale aspekter, og det er derfor viktig å få til et samarbeid mellom f.eks. helsepersonell og dyrevelferdsmyndighetene, slik at saken kan følges opp raskt og på en hensiktsmessig måte. Helsepersonell får nå en varslingsrett om dyremishandling, noe som er veldig bra, og selv om de har taushetsplikt, bør ikke det være til hinder for tverrfaglig samarbeid for å sikre dialog som kan forhindre at dyretragedier får utvikle seg. Det innføres også en generell hjelpeplikt for den som påtreffer dyr som er skadet, eller på annen måte trenger hjelp.

Dyreholders plikt til å beskytte dyr mot bl.a. rovdyr er tydeliggjort i denne loven. Det er ingen tvil om at den rovdyrpolitikken vi har vedtatt her i Stortinget, i enkelte tilfeller kan medføre at det blir nødvendig å gjennomføre tiltak for å hindre at dyr blir tatt av rovdyr. Mattilsynet gis gjennom lovens § 30 myndighet til å fatte vedtak om beiterestriksjoner. Ved slike inngripende restriksjoner lovfestes det også en rett til økonomisk kompensasjon for dyreeier. Ved konflikter mellom rovdyr og beitedyr må det ikke være den skadelidte som skal bære alle omkostningene. Det er viktig å sikre at det blir bevilget tilstrekkelig midler til å kunne kompensere ethvert slikt inngripende vedtak, og at forutsetningene for å utløse kompensasjon ikke blir endret etter bevilgningens størrelse. Det er noe vi også uttrykkelig har slått fast i innstillingen."

Elisabeth Robekk Nørve (H):

Et bredt flertall i Stortinget inngikk våren 2004 et forlik om rovviltpolitikk. Høyre har lagt dette forliket til grunn for sin politikk. Hensikten med forliket var å ivareta Norges internasjonale forpliktelser i Bern-konvensjonen om å ha levedyktige bestander av de store rovdirene, samtidig som hensynet til menneskers levevilkår og mulighetene for fortsatt å ha aktive utmarksnæringer ble bevart. Høyre mener at rovviltforliket har gitt mye verdifull innsikt. Men på bakgrunn av de ulemper forliket

har ført til for lokalbefolkningen i de mest rovdyrutsatte områdene, mener vi det nå er på tide med en evaluering av forliket. Jeg viser i den forbindelse til Høyres forslag, Dokument nr. 8:127 for 2007–2008 om en evaluering av rovviltforliket for å få bedre samsvar mellom storsamfunnets, lokalsamfunns og enkeltindividers interesser. *Her kutter vi ut en del av hennes innlegg om rovdyrpolitikken.*

Høyre er fornøyd med at «rovdyr» nå ikke nevnes særskilt i lovens § 24. Lovens ordlyd – slik den ble foreslått i Ot.prp. nr. 15 for 2008–2009 – åpnet for at dyreeier skal ta byrden ved rene naturvern hensyn, noe som strider mot rovviltforliket og norsk politikk på området. Så lenge det står at dyreeier skal beskytte sine dyr mot «andre farer», vil det også omfatte rovdyr, slik at dyreeier vil ha plikt til å beskytte sine dyr mot rovdyr der det er nødvendig av dyrevernhensyn.

Regjeringen hadde også tatt ut formuleringen i høringsforslaget om at dyr har egenverdi uavhengig av den nytteverdien de måtte ha for mennesker. Høyre mener at begrepet egenverdi innebærer at dyr skal behandles godt og med respekt. Høyre fremmet forslag om at formuleringen om egenverdi ble tatt inn i lovteksten på nytt, og jeg vil bare svare saksordfører at jeg tror faktisk at det kan påvirke våre holdninger når det gjelder positiv tenkning om dyr og dyrevelferd. § 3 vil i sin helhet nå lyde som følger: «Dyr har egenverdi uavhengig av den nytteverdien de måtte ha for mennesker. Dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger.»

Høyre er glad for at Regjeringen tok inn igjen forslaget, og at det nå støttes av flertallet utenom Fremskrittspartiet.

Mange frivillige legger ned en betydelig arbeidsinnsats og økonomiske ressurser i det å ta vare på forvillede og hjelpeløse dyr. Høyre mener det er på sin plass å utrede det å innføre en kompensasjonsordning til personer og organisasjoner som gjør et slikt viktig og samfunnsnyttig arbeid.

Sammen med Fremskrittspartiet og Venstre fremmer vi følgende forslag: «Stortinget ber Regjeringen utrede mulighetene for å innføre en kompensasjonsordning til personer eller organisasjoner som frivillig tar hånd om forvillede og hjelpeløse dyr.»

Når det gjelder varsling og merking av dyr, støtter Høyre at det skal innføres en allmenn plikt til å varsle Mattilsynet eller politiet der hvor dyr lider.

Det er også viktig å understreke betydningen av at tilsynsmyndighetene skal rustes til å håndtere det ansvaret de pålegges.

Høyre støtter også forslaget om at en merkeordning for katter og hunder skal utredes. Høyre mener imidlertid at en i en utredningsprosess bør ta høyde for at problemet med løskatter ikke er like stort over hele landet. En løsning kan være at kommuner som er spesielt plaget av løskatter og identitetsløse hunder, skal kunne få en hjemmel til å utarbeide en kommunal forskrift som medfører at katte- og hundeeiere kan pålegges merking av katter og hunder.

Til tross for at mange i det norske samfunnet har god kompetanse i hold av dyr, mener Høyre det er riktig å stille krav til god kompetanse for hold av dyr i landbruket. Vi mener at agronomutdanning må være tilstrekkelig, samtidig som det må tas hensyn til realkompetanse når den nærmere utformingen av kompetansekravene fastlegges. Høyre vil også presisere at dette bør være et personlig ansvar for den enkelte dyreeier, og at det ikke må komme krav som er byråkratiske og fordyrende for dyreeierne.

Høyre mener det riktig å lovfeste dyrevernsnemndene som en del av Mattilsynet, da det vil gi et bedre og mer samlet kontrollapparat. Det må stilles romslige budsjett-rammer til disposisjon for dyrevernsnemndene slik at hyppige inspeksjoner kan gjennomføres.

Sammen med Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre fremmer Høyre følgende forslag:

«§ 30 andre ledd første punkt skal lyde:

Mattilsynet oppnevner dyrevernsnemnder for å ivareta lekmannsskjønn og veterinærkompetanse i dyrevelferdsarbeid.»

Inge Ryan (SV):

Stadig vekk fra denne talerstolen er det flere av oss som har pekt på at Norge er verdens beste land å bo i. Da tenker vi vel hovedsakelig på at det er verdens beste land å bo i for folk. I dag behandler vi dyrenes ve og vel, og jeg tror det er viktig å ha en ambisjon om at Norge skal være verdens beste land å bo i også for dyrene. Derfor er det bra at vi har understreket dette med dyrs egenverdi. Dyr er absolutt til nytte for oss, enten det er førerhunder, hester eller husdyr som brukes til matproduksjon. Men det er opplagt at også dyr har en egenverdi, derfor er vi glade for at man igjen har påpekt det så tydelig fra Stortinget. Vi må hele tida ha en ambisjon om at dyrene skal ha det optimalt fra de blir født, til de er avlivet. Det må vi streve etter hele tida. Jeg mener den loven som vi behandler i dag, absolutt er et steg i rett retning.

Vi er ikke helt i mål, det er fortsatt områder der vi må jobbe med forbedring, og der det også er politisk uenighet om hvordan vi skal forbedre ting – apropos dette med pelsdyrnæringa. Men dette er absolutt et steg i rett retning for at vi skal få forhold for dyrene som er så bra som mulig.

Mange har stilt spørsmål om det er en motsetning mellom det å ha optimal dyrevelferd og det å ha en effektiv matproduksjon. Jeg tror at i konkurransen om kundene framover er en av de tingene som blir lagt merke til, om man kan dokumentere at man har god dyrevelferd. Kundene er naturligvis opptatt av at man skal ha trygg mat, være sikker på at man ikke blir sjuk av det man putter i munnen. Men jeg tror kundene også er opptatt av at dyrene som man kjøper produkter fra, har hatt det så bra som mulig i den tida de var husdyr, og at man kan føle at det ikke har skjedd noe urimelig.

Et annet område som ble diskutert en del i komiteen, var dette med dyrs sosiale behov. Jeg tror at dyr absolutt har sosiale behov. Den som har hatt dyr sjøl – og det er vel de fleste av oss, for egen del har jeg hatt hund i hvert fall, og en del andre, mindre, kjæledyr – vet at dyrene har sosiale behov. Jeg mener at vi ikke skal undervurdere det. Det er viktig at det også legges til rette for at dyr kan omgås andre dyr, og at dyr kan omgås mennesker, slik at de har et liv som er så bra som mulig. For eksempel har vi i komiteen diskutert dette med hest en del: Skal en hest kunne stå alene på båsen dag etter dag etter dag? Nei, det er ikke naturlig for en hest å stå på båsen dag etter dag. Hesten skal være sammen med andre hester eller sammen med andre, tilsvarende, dyr, slik at den opplever at f.eks. et sosialt behov blir tilfredsstilt. For hunder ser vi at det er likeens. Det er helt unaturlig for en hund at den ikke er sammen med hunder, andre dyr eller mennesker. Derfor er jeg veldig glad for at dette med sosiale behov er understreket. Dyr skal ha det godt, i likhet med oss mennesker. Norge skal være verdens beste land å bo i både for dyr og for folk.

Ingebrigt S. Sørfohn (KrF):

Noreg er eit land som er verdsleiande når det gjeld dyrevelferd. Kristeleg Folkeparti er tilfreds med at den nye loven vil medverka til å sikra dette òg i framtida. Samtidig må det vera avgjerande å balansera kravet til ei streng dyrevernlovgeving og omsynet til dei som skal eiga dyra, spesielt i landbruket. Det framlagde lovforslaget er i stor grad ein rammelov. Regjeringa må ikkje gjera vesentlege innstramningar eller liberaliseringar i dyrevelferda gjennom forskrifter utan at Stortinget vert høyrte. Det må ikkje koma pålegg om større kostnader utan at dyreeigarane får tid til å omstill seg, og det må setjast høyringsfristar som gjev god tid til å uttala seg og til å omstill seg. Det er viktig med eit godt og strengt dyrevern, men det må ikkje vera så strengt at det umogleggjer vanleg dyrehald.

Kristeleg Folkeparti har etter å ha tenkt grundig igjennom saka konkludert med at me er positive til at ei merkjeordning for kattar og hundar skal greiast ut, men eg føreset at her vert det brukt vit – eller skal me seia sunt bondevit – slik at ein tek atterhald for at problemet med lauskattar ikkje er like stort over heile landet.

Mange i det norske samfunnet har god kompetanse når det gjeld dyrehald. Godkjend agronomutdanning må f.eks. vera tilstrekkeleg kompetanse for dyrehald i landbruket. Det må òg takast omsyn til realkompetanse når den nærmare utforminga av kompetansekrava skal fastleggjast.

Stortinget har vedteke at det skal vera plass til både husdyr og rovdyr innanfor dei områda der det er vedteke at Noreg skal tillata rovdyr. Kristeleg Folkeparti er sterkt ueinig i at dyreeigaren sin rett til kompensasjon skal vera løyvestyrd. Det kan innebera at det ikkje vert gjeve full erstatning til dei dyreeigarane som er ramma av pålegg om beitenekt. Dette er eit uakseptabelt inngrep mot bonden sin eigedomsrett. Kristeleg Folkeparti er òg sterkt uroleg for den effekten dette vil ha på norsk rovdyrpolitikk framover. Difor er Kristeleg Folkeparti med på forslaget om at ved vedtak om beiterestriksjonar grunna rovvilt etter § 30 har dyreeigar rett til full økonomisk kompensasjon.

Pålegg om beitenekt vil skapa store utfordringar for bønder som driv med husdyrdrift, spesielt sau. Rovdyrpolitikken skaper allereie stor frustrasjon i mange bygdesamfunn som er heilt avhengige av landbruksdrift. Viss husdyr må beita på innmark på grunn av rovdyr store delar av sommarhalvåret, vil dette ikkje vera berekraftig for den enkelte bonde, både på grunn av garden si ressursutnytting og på grunn av at ein ikkje skal beita på same området heile tida. Ikkje minst dette med innvollssnyltarar kan vera problematisk i den samanhengen. Rovdyr må ikkje få forrang framfor husdyr og opparbeidde eigedomsrettar. I dei tilfella der det er skadegjerande rovdyr, må desse rovdyra takast ut, og forvaltninga av rovdyrstammene i desse områda må skje ved lokal forvaltning. Då kan skade verta avverja raskt, og lokalbefolkninga vil få større forståing for rovdyrpolitikken. Primært meiner Kristeleg Folkeparti veldig sterkt at Mattilsynet ikkje må nytta si heimelsfullmakt til å gje pålegg om beitenekt i rovdyrutsette område. Men sekundært, skulle likevel, eg hadde nesten sagt, så gale skje at det skulle verta gjeve ei slik fullmakt, må konsekvensen vera at ein får full økonomisk kompensasjon ved beitenekt.

Erling Sande (Sp):

Setninga «du skal fare fint åt med dyra» er noko som sit prenta frå oppveksten til enkelte av oss, formidla av besteforeldre og foreldre. Respekten for alt levande og eigenverdien til dyr er ikkje noko nytt, men det er riktig å seie at det er noko som har kome meir i fokus gjennom lover og reglar i seinare tid. Filosofien er enkel, og han er òg tema for dagens debatt.

God dyrevelferd er grunnleggjande i både husdyrproduksjon og for kjæledyr. Det er viktig at krava til dyrehald er oppdaterte etter kvart som både ny forskning og kunnskap og utviklinga av nye tekniske løysingar kjem til. Dei etiske måla for korleis ein skal behandle

dyr, har hatt ei betydeleg utvikling, og vi set høge krav til standardane for god dyrevelferd. Det var derfor viktig og rett med ein gjennomgang og ei fornying av dyrevvernlovgevinga.

Noreg skal vere i fremste rekkje på dyrevelferd, og det set krav til både lovgjeving og handheving av lova. Lovframlegget tek inn over seg dyr sin status og deira rettar og byggjer på omgrepet at dyr har ein eigenverdi. Lova legg òg viktige premissar for at vi i framtida skal tolke reglane i forhold til dei gjeldande etiske normene for dyrehold. Dyrevelferdslova er òg i internasjonal samanheng eit godt eksempel for vern av dyr sine interesser. Kontakt med dyr er viktig for mange menneske. Dyra kallar ofte fram det beste i oss, vi viser omsorg, vi tek ansvar og får mangedobbelt igjen. Folk i alle aldrar har glede av å vere i lag med dyr – vi ser det i oppvekst, i vaksenliv og som positiv stimulans i grøn omsorg for eldre og for demente. Husdyrproduksjonen representerer viktig verdiskaping i Noreg, ikkje minst for distrikta. God dyrevelferd er ein avgjerande premis for tilliten til norsk matproduksjon. Dyr som trivst, gjev òg betre resultat og god kvalitet på råvarene.

Ny lov om dyrevelferd har skapt stort engasjement og gjennom dette gjeve positiv merksemd kring dyra sine levevilkår. Dei enkelte innspela har bidrege til at lovframlegget og komiteen si handsaming av dette har gjeve eit endå betre resultat enn kva som elles ville ha vore tilfellet. For Senterpartiet er det viktig å understreke at den nye lova om dyrevelferd ikkje endrar gjeldande rettstilstand i forhold til dyreeigar sitt ansvar ved rovviltangrep. For å understreke denne intensjonen har komiteen i si handsaming av lovframlegget fjerna ordet «rovdyr» frå § 24. Dette medfører likevel ikkje at dyreeigar er fritaken for ansvar for sine dyr i forhold til rovdyr. Ved akutt fare for rovdyrangrep skal framleis dyreeigar gjere det som er naudsynt for å hindre tap. *Her kutter vi ut resten av innlegget om rovdyr, ettersom det meste allerede er sagt av Høyre.*

Til slutt: Lova slår fast at agronomutdanning er og skal vere eit godt og tilstrekkeleg kompetansegrunnlag for å drive husdyrproduksjon. Samtidig blir husdyrprodusentane oppfordra til framleis å oppdatere fagkunnskapen sin òg på dyrevelferdsområdet på frivillig basis, slik dei fleste bønder allereie gjer. Senterpartiet meiner at auka fokus på kompetanse er einseitig positivt for næringa, både for den enkelte bonde og for landbruket sin legitimitet. Likevel, godkjend fagutdanning må vere tilstrekkeleg for å tilfredsstille styresmaktene sine krav. For husdyrprodusentar fødte før 1980 vil det ikkje kunne bli pålagt nokon krav til formell kompetanse. Dei som er fødte etter 1980, skal ha dokumentert kompetanse, i form av anten agronomutdanning eller kurs i dyrehold. Senterpartiet vil sjølvstøtte gje støtte til lovframlegget slik det her ligg føre.

May Britt Vihovde (V):

God dyrevelferd er ein målestokk på vår kulturelle utvikling. Venstre meiner at dyr har ein eigenverdi og skal bli behandla med respekt. Derfor er Venstre glad for at lovforslaget presiserer at dyr har eigenverdi, uavhengig av dyret sin nytteverdi. Den proposisjonen vi i dag behandlar, byggjer vidare på utpeika mål i St.meld. nr. 12 for 2002–2003, Om dyrehold og dyrevelferd. Venstre er stort sett godt nøgd med ny lov om dyrevelferd, men på nokre område er vi ueinige.

Venstre er skuffa over at Regjeringa i jordbruksopp-gjeret for 2008 utsette kravet om lausdrift i ti år, då det i St.meld. nr. 12 framgår krav om lausdrift for alle mjølkekyr frå 1. januar 2024. Venstre er klar over at det følgjer kostnader med å innføra lausdrift, men skal Noreg vera i tet med å produsera unike produkt av god kvalitet, ha ei god dyrevelferd og hevda seg i den utanlandske marknaden, er det denne medlemen si oppfatning at jo tidlegare ein får lausdrift, jo betre. Venstre vil peika på at det sjølvstøtte må takast omsyn til praktiske løysingar i innfasingsprosessen. Eg vil visa til forslag som Venstre fremja i innstillinga til jordbruksopp-gjeret i 2008, der Venstre bad Regjeringa om å innføra lausdrift for alle mjølkekyr frå 1. januar 2024.

Eit anna område Venstre er oppteke av, er dei mange frivillige som legg ned ein betydeleg arbeidsinnsats og økonomiske ressursar i å ta vare på forvilla og hjelpelause dyr. Venstre fremjar derfor saman med Høyre og Framstegspartiet forslag om at ein bør utgreia moglegheitene for å innføra ei kompensasjonsordning for personar eller organisasjonar som frivillig tek hand om forvilla og hjelpelause dyr.

Når det er snakk om hjelpelause dyr, er kattar og hundar overrepresenterte. Venstre er positiv til at ei merkeordning av kattar og hundar skal utgreiast. I utgreiingsprosessen bør ein ta høgd for at problemet med lauskattar ikkje er like stort over heile landet. Venstre meiner derfor at ei løysing kan vera at kommunar som er plaga av lauskattar og identitetslause hundar, skal kunna få ein heimel til å utarbeida ei kommunal forskrift som medfører at katte- og hundeeigarar kan bli pålagde merking av kattar og hundar.

Regjeringa fastslo i § 24 første ledd bokstav b at dyreholdar skal sikra at dyr blir verna mot rovdyr og andre farar. Då det oppstod usikkerheit om i kva grad denne bestemminga pålegg dyreeigaren eit større ansvar enn etter dagens lov for å verna sine husdyr mot rovdyr, har ein valt å vidareføra gjeldande rettstilstand. Regjeringa valte, trass i denne endringa, å tydeleggjera ein heimel for Mattilsynet til å gjera vedtak om beiterestriksjonar for å verna husdyr mot rovvilt i § 24. Dette støttar Venstre og meiner at det vil styrkja dyra si velferd.

Våre kommentarer:

De forskjellige politiske partiene i Norge er rørende enige om at Norge enten er et av de ledende land i verden når det gjelder dyrevelferd eller har som mål å bli det, men samtlige ser begrepet dyrevelferd i sammenheng med bedre økonomisk utbytte fra dyrene. Venstre og i noen grad også Arbeiderpartiet legger vekt på at dyr har en egenverdi, men knytter raskt begrepet til dyrenes nytteverdi. Når det gjelder Kristelig Folkeparti og Senterpartiet finnes en uttalt redsel for at loven skal bli så streng så at den enten undergraver økonomien i dyreholdet eller gjør det umulig med vanlig dyrehold. Kravet til opplæring og kompetanse i den nye loven, vurderes også av samtlige fra den økonomiske siden. Høyre uttaler t.o.m. at ”det ikke må komme krav som er byråkratiske og fordyrende for dyreeierne”.

Bøndenes kompensasjonsordninger i forbindelse med rovdyrtaap, opptar samtlige partier bortsett fra SV. SV skal også ha honnør for at de tenker på dyrenes sosiale behov.

FrP, Høyre og Venstre skjønner behovet for økonomisk hjelp til de frivillige organisasjonene som hjelper hjemløse dyr. De ber altså Regjeringen om å utrede mulighetene for en slik støtte.

FrP, Høyre, Venstre og KrF er positive til at en merkeordning av katter og hunder skal utredes. Av en eller annen grunn mener man at problemet med løskatter ikke er like stort over hele landet, og at en løsning kan være at kommuner som er plaget av løskatter og identitetsløse hunder, skal kunne få en hjemmel til å utarbeide en kommunal forskrift som medfører at katte- og hundeeiere kan pålegges merking av katter og hunder. Vi mener derimot at problemet er likt over hele landet – det kan dreie seg om kulturelle forskjeller – man ser rett og slett ikke problemet. Vi håper at disse utredningene leder frem til noe konkret som kommer dyrene til gode.

Uttalelsene fra Høyre om at det skal innføres en allmenn plikt til å varsle Mattilsynet eller politiet der hvor dyr lider høres bra ut, men vi vet at i dag vil dette bare medføre at dyrene avlives. Neste uttalelse er derfor avgjørende “Det er også viktig å understreke betydningen av at tilsynsmyndighetene skal rustes til å håndtere det ansvaret de pålegges.” La det ikke bli med tomme ord!

Hvordan står det til med din fjernadopsjonskatt?

Det står litt skralt til kontakten med adoptivforeldrene for tiden - de få som er aktive får rett og slett ikke tiden til å strekke til.

Vi kan imidlertid fortelle at de fleste adopsjonskattene har det bare bra. Det er et par av

kattene som har forlatt oss og gått til Regnbuebroen, og de foreldrene som berøres skal få et brev i posten så snart som mulig.

Tusen takk til dere alle sammen! Uten deres støtte ville det vært umulig for oss å hjelpe kattene.

Dyrevernbevegelsens innsats bør mangedobles!

Jeg har blitt bedt om å skrive om dyrebeskyttelsen, og det gjør jeg med glede.

La meg begynne med tre positive sider ved vår bevegelse. For det første opplysningsvirksomheten. Dette arbeidet har hatt fremgang i de senere tiår. I denne forbindelse er NOAH og Dyrevernalliansen en Guds gave til dyrene. Også i Dyrebeskyttelsen Norge er det positive tendenser som innebærer håp for fremtiden. Dessuten må nevnes at Nettverk for Dyrers frihet nylig gjorde en stor innsats for å opplyse folk om pelsdyrfarming. Dette er eksempler fra Oslo-området - jeg er lite kjent med opplysningsvirksomheten ellers i landet.

For det andre vil jeg fremheve det praktiske hjelpearbeidet omkring i Norge. Veldig mange dyr reddes fra sult, sykdom og død. Bravo!

Det tredje lyspunktet er kanskje mindre iøynefallende: Dyrevernbevegelsens deltagelse i det offentlige oppsyn med dyreforskningen. I Utvalg for forsøk med dyr utfører Anton Krag et fint arbeid.

Heldigvis er det nå skapt et grunnlag for sterk ekspansjon i dyrevernbevegelsen. Og det trenges. Det er enormt mye dyreplageri i Norge. Har det egentlig vært fremgang for dyrene i moderne tid? La oss si siden 2. verdenskrig. Industrielt husdyrhold er blitt vanlig i Norge. Dette massedyreplageriet har man etter hvert pyntet litt på ved bestemmelser som gir høna god plass til å snu seg i buret, og kua er på ny sikret litt uteliv om sommeren. Det heldigste dyret er antagelig hesten, som i tidligere tider slet hardt og led mye vondt. Hulda Garborg omtalte bilen som hestens evangelium. Men hester plages fortsatt i travsporten – riktignok uten pisk, pengespillene er kanskje like effektive pådrivere. Tilbake til bilen: Da den erstattet hesten, ble det mer motorisert trafikk på veiene og flere grusomme viltpåkjørslar. Og skuelysne turister som liker å reise, kan nå lett ta seg frem til dyreparker og på den måten bidra til innesperring av villdyr. Utviklingen når det gjelder dyreforsøk har jeg ikke oversikt over, men jeg frykter at statens muligheter til å øke forskningsbevilgningene, har ført til økte plager.

Et tragisk uttrykk for dyrenes situasjon er ellers den nye Dyrevelferdsloven som Stortinget vedtok nylig. Jeg vil si om politikernes og byråkratenes årelange utredningsarbeid og prat: ”Stor ståhei for nesten ingenting”.

Dyrenes elendige situasjon tilsier at dyrevernorganisasjonene mangedobler sin innsats. Men de medlemmene som allerede er aktive, kan neppe greie mer. Jeg skjønner for eksempel ikke at de mest trofaste folkene på hjelpesentrene greier å komme gjennom dagene, år etter

år. Vi må rekruttere flere mennesker. Lettere sagt enn gjort. Men i alle fall når det gjelder opplysningsarbeidet, tror jeg det kan hjelpe å la nyvervede få ansvar, la dem få mulighet til å arbeide selvstendig. Man kan også oppfordre folk til å danne sine egne selvstendige grupper. Hva med å få hesteinteresserte jenter til å danne ungdomsgrupper? Og hva med pensjonistgrupper for dyrene?

Så vil jeg si noen ord om innholdet i dyrevernarbeidet, særlig om hvordan opplysningsarbeidet kan bli styrket gjennom presse og kringkasting. Noen saker blir relativt mye omtalt i media, men ofte overfladisk, og noen saker blir nesten ikke nevnt. Folk i dyrebeskyttelsesorganisasjonene prøver å bidra positivt, men deres kapasitet er begrenset, og de har dessverre ikke en hånd på rattet i redaksjonene. La meg nevne noen eksempler på saker som bør sterkere og klarere frem i lyset. Dyrepark: Hva skjer med bjørningene når de blir store? Fangst og ringmerking: Hvor mange småfugl dør i nettene? Fugl i fiskegarn: Kan dette hindres? Fugl i konflikt med oljeindustrien: Hvor stort er problemet? Trafikkulykker: Hvordan gripes problemet an i andre land? Kaninhold: Disse dyrene er ikke skapt til å sitte i bur. Avl på vanskapte hunder: Er dette problemet fortsatt stort i Norge? Brann i husdyrbygg: Hva må gjøres? Dyreforsøk: Hvordan kan dette dyreplageriet bekjempes?

Mange andre eksempler kunne vært nevnt på saker som bør tas opp sterkere. Hvert enkelt felt vil kreve grundige undersøkelser. Grupper eller enkeltpersoner bør påta seg å bli en slags eksperter innen bestemte fagfelt. Hver gang det hender noe som angår ekspertenes sak, kan de gripe ordet og bidra med sin saks kunnskap. Tenk om f. eks. 100 personer ville velge et spesialområde hvor de ble eksperter. Det kunne ha kjempemessig betydning for opplysningsarbeidet om dyrevern. I tillegg til media er også skolen en viktig kanal for formidling av informasjon. Her burde pedagogisk interesserte gjøre et krafttak ved å gjennomgå skolens mønsterplaner og fremsette konkrete forslag. Kanskje noen allerede arbeider med dette? Jeg vil ellers oppfordre dyreverninteresserte ungdommer til å velge et videregående studium som kan ha betydning for dyrebeskyttelse: veterinærmedisin, biologi, jus, m.m. Det er gode eksempler på at folk med slike utdannelser er i stand til å utrette mye for dyrenes sak.

Så langt om kunnskapsbasert opplysning. Selvsagt bør vi huske på at folk ikke bare påvirkes av argumenter. Vi må også appellere til hjertene. De dyrevenner som har slike evner til å formidle følelser og stemninger bør oftere la høre fra seg. Dyrevernbevegelsen bør dessuten i større grad forsøke å få kontakt med kunstnere - ikke

minst forfattere. Fins det en dikter med samme evner som Per Sivle? Berre ein hund har utvilsomt utrettet mye for dyrenes sak.

Den initiativrike skuespilleren Karl Sundby, som har engasjert seg for dyrevernaver, kan sikkert fortelle mye om mulighetene på teaterfronten.

Og billedkunst: Hva med en utstilling i Nasjonalgalleriet av kunstverkene til dyreverneren Elsiabeth Sinding og andre som har skildret dyr. Det hadde vært et verdig tiltak i forbindelse med dyrebeskyttelsens 150-års jubileum – men ideen blir aldri for gammel.

Opplysningsarbeidet om dyr kan for øvrig få god drahjelp av det praktiske dyrevernaverarbeidet. Når folk får kjennskap til f. eks. at en katt i nærområdet er blitt hjulpet, vil de kanskje lettere skjønne behovet for å hjelpe andre dyr. Nødhjelp og opplysningsarbeid bør gå hånd i hånd.

Om det praktiske dyrevernaver kan jeg bare si: Lykke til med alle tanker og planer om utvidelse. Pengemangelen er selvsagt den store bøygen. Kanskje det var en ide å gå ut til offentligheten med planer og ønsker, slik at folk som skal skrive testamente har noe konkret å forholde seg til.

Så noe jeg har vært meget opptatt av i forbindelse med at vår egen katt har fått veterinærhjelp. Hva med dyreeiere som lever fra hånd til munn og ikke har mer å hente på kredittkortet? Får deres dyr alltid hjelp? Hva

om dyrebeskyttelsen i samarbeid med veterinærer fikk i stand en smidig låneordning. Kanskje dette kunne bli et formål for de som ønsker å donere penger? En bør også stille krav til staten om at den må bidra økonomisk til veterinærhjelp.

Det viktigste kravet til staten i dag er antagelig at kontrollvirksomheten med dyreforsøk må bygges ut. Nå utføres kontrollen i stor grad av forskningsmiljøene selv. Reglene muliggjør dette og Forsøksdyrutvalget har liten kapasitet. Jeg vil foreslå at Regjeringen setter ned et hurtigarbeidende utvalg som skal vurdere målsetting, organisering og ressursituasjon hos Utvalg for forsøk med dyr. Det er også behov for en slik gjennomgang av de dyrevernaveroppavene som Mattilsynet og dyrevernavernemndene nå har ansvaret for. I Romerike Blad stod det 23.05.09: "Dyrebeskyttelsen slakter dyrevernaveret i Norge etter at Mattilsynet overtok ansvaret i 2004." Mattilsynet og politikere med respekt for dyrene og seg selv bør straks sette i verk effektive tiltak!

Kåre Knutsen

Kåre Knutsen har vært formann i Rettighetsaksjonen for Dyr og i Dyrenes Beskytter. Han har utgitt bl.a. bøkene Dyrenes Rettigheter. Ulovlig og lovlig dyrplageri i Norge. 1974. Til Guds Glede. Karen Blixen og dyrene. 1982. Dyrevenner. Forut for sin tid. 2004. Dessuten har han redigert boken Camilla Collett: Jeg elsker dyrene. 2008. Knutsen har tidligere arbeidet mange år i Statskonsult og er cand.filol. med filosofi som hovedfag.

La Dyrenes Velferd bli din Grasrotmottaker

Grasrotandelen er en ordning fra Norsk Tipping, hvor du som registrert spiller kan velge en forening som du ønsker å støtte – din Grasrotmottaker.

Du kan altså spille favorittspillene dine – Lotto, Tipping og Joker og samtidig støtte en forening uten at det koster deg noe ekstra.

Ved spill hos Norsk Tipping vil 5% av innsatsen gå direkte til den forening som du ønsker å støtte. Grasrotandelen vil ikke på noen måte gå ut over innsatsen eller premien din – du blir ikke belastet noe for å være grasrotgiver.

Du trenger Norsk Tipping Spillerkort for å knytte deg til Grasrotandelen. Spillerkort får du kjøpt hos kommisjonær eller du kan bestille det på www.norsk-tipping.no. Hos din kommisjonær trenger du å gi følgende opplysninger: Kategori: Dyrevernaver, Navn: Dyrenes Velferd, Sted: Oslo, så finner din kommisjonær frem til oss.

Styrets Årsberetning 2008 for stiftelsen Dyrenes Velferd / Org.nr 979741596

Styret bekrefter at forutsetningen for fortsatt drift er tilstede og at regnskapet er utarbeidet på dette grunnlag. Arbeidsmiljøet i stiftelsen vurderes som godt, og virksomheten forurenses etter styrets oppfatning ikke det ytre miljø.

Året 2008 har vært et konsolideringsår preget av ettervirkningene etter Mattilsynets bestialske aksjon 11.Sept.2007. Etter uttalelsen fra Justisdepartementets Lovavdeling om at "Dyrepensjonatforskriften" ikke var ment for frivillige organisasjoner, føler vi at myndighetene har begått et maktovergrep mot vår organisasjon som må påklages. Advokat Knut Gunnar Brindem har derfor klaget saken inn for Sivilombudsmannen.

Det har vært holdt 3 formelle styremøter, og styret har enstemmig støttet beslutningen om å klage til Sivilombudsmannen.

Vi fortsetter å hjelpe hjemløse katter i hht Dyrevernloven gjennom å plassere dem i fosterhjem. Der hvor det er mulig bruker vi TNR-metoden (trap, neuter, return).

Mat og veterinærutgifter utgjør tunge poster i vårt regnskap. Flere av kattene har måttet få operative inngrep, bortsett fra kastrering/sterilisering, noe som er kostbar i dagens Norge.

Styret inviterte til Hagefest den 9.8. i Strømsveien. På grunn av været var det bare halvparten av de påmeldte som kom.

To medlemsblad, Sommer- og Julenummer, ble utgitt.

Hovedtallene fra regnskapet siste 4 år er som følgende, og vi sender gjerne komplett regnskap for 2008 til de som ønsker det, og tar kontakt med styret.

	2008	2007	2006	2005
Driftsresultat	+6.560	-149.823	-60.172	-6.735
Medlemskontingent	33.150	38.750	39.700	73.650
Adopsjoner	84.950	71.500	54.675	74.660
Lotterier	5.950	100	27.156	28.390
Gaver	49.800	100.950	44.250	86.415
Gebyr katter	500	670	850	600

Oslo 25.6.09 Styret

Har du husket å betale ditt støttemedlemskap i Dyrenes Velferd?

Vi vet at det er mange gode og fine formål man kan støtte, og vi håper at du også i år vil la Dyrenes Velferd være et av dem. Inntektene fra medlemmene utgjør en stor og viktig del av vårt eksistensgrunnlag - det finnes ingen statsstøtte for å drive med dyrevern. Alle bidrag - store og små - er derfor av avgjørende betydning for vårt arbeide.

Støtt dyrevern i praksis! Støtt Dyrenes Velferd!

Tristan alias Sofus

I 2004 forbarmet jeg meg over en katt som trengte min hjelp. Han var tovete i pelsen, hadde sår etter slåsskamper, var tynn og i det hele tatt i behov av hjelp. Jeg tok ham til veterinær og fikk ham behandlet for skadene og kastrert. Så ble det satt opp etterlysning etter en eventuell eier. Etter noen uker meldte seg en eier, som kunne fortelle at det var deres katt. De var ikke særlig takknemlige for det jeg hadde gjort, men Tristan ble gjenforent med familien og alt burde ha vært såre vel. Dagen etter satt Tristan på min veranda igjen. Jeg ringte familien og han ble hentet. En hel uke holdt vi på med dette, men deretter ble han borte.

Det gikk ca 1 år, så satt han på verandaen igjen – pelsen var tovete, men ellers så han ut til å være i god form. Jeg tok ham inn og stelte pelsen hans. Så forsvant han igjen.

Så gikk det enda 1 år og han kom på besøk – like tovete og fæl i pelsen som sist. Han ble stelt og sluppet ut og forsvant.

Høsten 2008 satt Tristan igjen på min veranda, men nå orket han nesten ikke å røre seg. Han var svært medtatt. Jeg løftet ham opp og han veide nesten ikke noe. Pelsen var en eneste stor tove. Alt tydet på at han hadde gått ute uten mat en lengre tid og nå var i desperat behov av hjelp. Jeg tok ham til veterinær som kunne konstatere at han var sterkt dehydrert og mente at det beste for katten var å få slippe. Jeg så inn i Tristans tillitsfulle øyne og bestemte meg for å prøve å berge ham. Han ble tilført væske og næring intravenøst, og han fikk ormekur. I begynnelsen måtte jeg gi ham A/D blandet i vann

flere ganger per døgn. Mage/tarmsystemet fungerte dårlig og han hadde ikke kontroll med når og hvordan det kom ut igjen. Det ble noen slitsomme døgn, men Tristan ga hele tiden takknemlige tilbakemeldinger. Etter noen uker begynte han å ta til seg tørrfôr (spesial) selv. Det verste var over, men jeg måtte finne noen som kunne fortsette det som jeg nå hadde bygget opp. Å ta kontakt med hans ”eier” var ikke aktuelt etter det som hadde hendt. Så fant jeg Lisbeth. Med hennes bakgrunn som sykepleier og katteelsker så jeg en mulighet. Det var bare en ting som bekymret meg, hvordan ville han takle livet som innekatt?

Jeg gir ordet til henne:

Den 20 oktober 2008 døde Sofie, min katt gjennom 18 år. Det var forferdelig trist å miste henne og jeg fant etter hvert ut at jeg måtte ha ny katt. Den 08.12. tok jeg imot Tristan, en gutt på anslagsvis 6-7, år som ikke hadde hatt det så godt. Han var sky og engstelig til å begynne med. Hadde nok gått ute lenge. Jeg døpte ham om til Sofus. Det minte meg om Sofie. Jeg måtte gi ham væske med sprøyte i munnen fordi at han ikke ville drikke selv og han hadde mye plager med maven. Nå er han kommet i fin form, men går fortsatt på diettfôr. Det vil ta lang tid før han blir normal i maven. Han ser ikke ut til å savne utelivet, nei snarere tvert imot, han vil ikke en gang være ute på verandaen. Han er veldig kjærlig og tillitsfull og skal bare ligge på fanget. Jeg gir ham masse kos og kjærlighet og han er blitt en riktig kosegutt. Hilsen Lisbeth

Slutet godt, allting godt!
Marianne

Hvordan kan du hjelpe oss å hjelpe? Her følger en liste på saker som kan gjøres:

- verve nye medlemmer
- fjernadoptere en katt
- bli fostermor/far
- gi en gave i ny og ne
- knytt deg og oss til Grasrotandelen
- ta oss med i et testamente
- du kan også hjelpe oss med administrative saker, f.eks. fjernadopsjon, utsendelser etc.

Du kan føle trygghet for at midlene går direkte til kattene. Vi som jobber for Dyrenes Velferd jobber uten vederlag.

Regnbuebroen

Bygget over en nordisk legende og gjenfortelling av en historie av Paul C. Dahm

På den andre siden, i en annen dimensjon, ligger et vakkert, fortryllet land. For å komme til dette landet må man krysse Regnbuebroen. Der er et hvilested for alle dyr som har levd sammen med menneskene her på jorden. Noen av dem har sogar ofret sitt liv for å redde et menneske.

Her finner man frodige grønne enger, sildrende bekker og store, vakre trær. Luften er fylt av blomsterduft og fuglesang. Her finner man små tjern i landskapet som de nyankomne kan bade i og vaske av seg alle spor av sitt jordeliv.

Alle dyr som har vært syke og gamle får så tilbake helse og styrke, de som har vært skadet eller lemlestedede blir gjort hele og sterke igjen, akkurat slik vi minnes dem i våre drømmer om en forgangen tid.

Dyrene løper rundt og leker sammen. De er lykkelige og tilfredse. Men i øynene på de dyrene som var elsket av et menneske på jorden kan man spore en skygge av tristhet. De savner kjærligheten og omsorgen fra sitt spesielle menneske. Noen av dem hadde fått mer kjærlighet fra sin eier, enn denne hadde gitt til sine medmennesker.

Men så en dag, en spesiell og magisk dag, stopper dine kjæledyr opp og ser mot horisonten. Blikket er klart og oppmerksomt, snuten begynner å sitre, ørene reiser seg. Plutselig løper de bort fra de andre, flyr over det grønne gresset og kommer deg i møte.

Du omfavner dine elskede dyr. Du ser inn i trofaste, tillitsfulle øyne og kjenner en usigelig lykke. Overlykkelig kjærtegner du dem og ser dypt inn i de snille øynene til dyrene dine som så lenge har vært borte fra ditt liv – men som aldri forsvant fra ditt hjerte.

Sammen vandrer dere over Regnbuebroen og vet at dere aldri mer skal skilles.

Cassandra